HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לא משום כלאים. לפיז זו שמילה: **ולא משום מעשר.** לניתת בטלה לה לגג קרקע והכי הוא כלוקטה מתחלה ויהא לריך לעשר על הנוסף שמת ניתוסף: **וניטלין בשבת.** שתוחזה בתקנת עליה המגולין ולא חיים אם העפר ניזו מגליו וה"ה לתליקוסתא: **מתני' לא יכסנו משמחך.** הא פריטנת טעמת בפ"ג (דף לד.) מפני מה אמרו אין טומנין בדבר שאינו מוסיף הבל משמשיכה גזירה שמא ירחיק: **ממלא הקיתון.** של לוגן: **ונותן לתוך הכר.** שלא יחמו בתוס הקרע והחמה כגון כר וכסת של לבדין שאינו מחמס: **גמ' מופר להטמין תם הלוגן.** מפני החמה שלא יחמו ולא גזרינן אטו טטמנה כדי שיחמו: **אי ממתני' הוה אמינא הני מילי.** כגון מיס לוגין שאין דרכן להטמין תחת כר וכסת לחממן שאין מתחממין בכך הלכך ליכא למיגזר **אבל דבר שדרכו להטמין.** לחמס כגון תבשיל חיתת לא יטמיננו מפני החמה: **הפיר להטמין תם הלוגן.** מפני החוס: **זקן.** ר' יוסי: **ממלא מקום אבותיו.** גדול בתניו: **היה רפוף ויושב לפני רבי.** מפני כבוד הסשיות ולא היה מורה לפניו תע"פ שגדול הימנו: **בכר הורה זקן.** גדלו ונשמו עליו: **אטמין לי לוגן.** בשבת: **ואייפי לי מיא דחיתים קפילא ארמאה.** שהחמן נחתוס נכרי וכחול ולגחמועין למין בהן מסוס שבולי נכרים: **ברבותיו.** כלבוחתיו: **לדם חשוב שאני.** שהלוחה תותו שהוא מיקל עומד ומיקל יותר: **אין טומנין תם החמין מבחשיכה ואפילו בדבר שאינו מוסיף הבל.** וכלאתמן שמת ימנת קלרתו לוגנת בשיולה להטמינה וילחיתנה בשבת אבל אס נת להוסיף כיסוי על כיסוי מבחשיכה מוסיף: **גלופקרא.** קו"ט ויש בו שבל יותר מן הסדינין וגוטל את הגלופקרא בימות החמה אס ילא שמת יקדים מבעוד מחמת רוב כיסוי: **וכן היה רבי"ג.** מיקל קולא לחכיתי בהטמנה: **לא אסרו.** להטמין מבחשיכה אלא בחיס שהותחו בו בהתס הוא לחיכה למיגזר שמת ירחיק: **אבל מפני הוא ממיחס למיחס אחר ומטמין** זהו לשון התוספתא. והיינו נמי פינהו ממיחס למיחס מותר בהשמת ליכא למיגזר שמת ירחיק בהשמת לחורי קא מיקל קולא להו בחתכין לרחוחי מרחת להו בחמיה: **טמן.** הקדרה בדבר הניטל מה שנתן בביותיה הוי דבר מוכן: **וכיסה.** על פיה נמי דבר המוכן כגון כלי: **או שטמן בדבר שאינו ניטל וכיסה בדבר הניטל: הרי זה גוטל ומחזיר.** להוחיל והכיסוי ניטל מגלה הקדרה וחוחזה. אבל טמן וכיסה בדבר שאינו ניטל או אפי' טמן בדבר הניטל וכיסה בדבר שאינו ניטל אס אין מקלת פיה מגולה לא ניטל לחין לו בחה יחחזנה. ואס תאמר יפנה בביותיה הוחיל ובבר הניטל הוא ויחחזנה בדופניה (ג) ויטנה על לדה ויפול הכיסוי כי הסיא לתתן לקמן (פרק גוטל דף קמב:) התבן שעל פי החבית מטה על לדה והיא נופלת הא אוקימנת התם בשבח אבל במיחם נעשה בסיס לבבר התסור והיכא דמגולה מקלתו אין זה טלטול שמבדלו והכיסוי נופל מאליו: **כרי מגולות מקלתן** ועל בן אומר ר"ת דלא חציב כמיחם (שם דף קמב.) נמי תנן בית שמאי אומרים מגביהין מעל גבי השלחן עלמות וקליפים וכ"ה אומרים מסלק את הטבלא ומנערה ולא חציב לב"ה כמיחם והכא מיירי בכיסוי כעין כלי חרס שנותנים על הקדרה בלועה בתוכה ואי אפשר לנער הכיסוי אלא אס כן יגביהו קלת ור"י מפרש בגון שטמן הקדרה בקופה שבדבר הניטל ולמעלה מן הקדרה מילא כל הקופה בדבר שאינו ניטל שאי אפשר לו להגיע לקדרה אס לא יטלטל דבר שאינו ניטל בידים[מ]: **מיני** ממיחס למיחס אחר אין להקשות לפירוש העלון דמאי פריך מינה לשמועה לימא להך מסנה סבר טלטול מן הלל לא שמיה טלטול (ג) כהלעזר בן תלאי ומקלת מגולין נקט משום תחריני ולא משום שבח ושמועה סבר כרבנן לחיכא למימר דמשמע ליה דמשום שבח נמי נקט לה מלא תנא בהדיא ויטלין בשבת לפיל מכוסין ס"מ דמכוסין לחורין כרבנן ופ"ה מקלתן מגולין אלי: **כסהו ונתגלה מותר לכסותו.** נלאה לר"י דה"ה דמותר לגלותו בידים ולחזור ולכסותו כמו שמותר ליטול הקדרה ולהחזירה והא דנקט כסהו ונתגלה[א] משום דנתגלה מבעוד יום לחירי דומיא דריש לא כסהו מבעוד יום וקאמר דמותר לכסותו משמחך אבל אס גילהו בידים מבעוד יום כדי לכסותו משמחך אסור לכסותו מבמחך דלמיא לחתלת הטמנה:

אילן היה ר' יוסי קיים היה כפוף כו'. פי' רבינו שלמה מחמת גשיאותו להא ר"י היה גדול מרבי כלמוכח בפ"ג דנלה (דף יד: ושם) לחלר ליה רבי ישמעאל ברבי יוסי לר' חמת בר ביסנא כדברי רבי יומר לך או כדברי אבא אחי אביך אי נמי כדברי רבי לחור לי אמר ליה זהו שאומרים עליו לחלס גדול הוא שמיט דברי הכ"ג ושומע דברי חלמיד[ב] ור"ת מפרש דוחלי מחמלה[ג] היה רבי חלמידו של רבי יוסי אבא אחי אמ"כ[ד] נחחבס רביה[ה] בלקלמ' חתס ור' חמת סבר רבי היה מחיבחא בחלמידו אלא בחלמיך. ונוטל הגלופקרין ומניח הסדינים לאו מוסיף הוא אלא ממעט, דגלופקרין חמין יותר וכו' ונראה. חוס' הלס"ג. ב. ומפרש בבכל ענין מותר להחליף, בין להחס בין להקר. חוס' הלס"ג. ג. אלמא במיחם אחר שרי טפי. חוס' לעיל לח: ד. ה"ה פיסא. ה. גבי חזדת קדרה. ויטב"ל. ו. [ד]משמע איפכא. חוס' לעיל לח: ז. ה"ה פיסא. ח. שמצדדו והכיסוי נופל מאליו, אפ"ה אסיר. חוס' הלס"ג. ט. דאפילו מניח דבר שדעתו ליטלו בשבת ולא להניחו כל השבת חשוב בשבח וכו' אע"פ שבמחכוין כיסה בדבר שאינו ניטל. חוס' לעיל מג: ד"ה דכ"ע (לפי גי' הכ"מ, עיי"ש).

לא ג מיי' פי"ו מהלכות מלכות הל' ט סמג לאוין קמב טור שו"ע יו"ד סימן קיג סעיף ג:

לב ד מיי' פ"ד מהלכות שבת הלכה ד סמג לאוין סה טוש"ע או"ח סימן רמו סעיף ד:

לג ה מיי' שם הלכה ה טוש"ע שם סעיף ה:

לד ו (מיי') סמג שם טוש"ע או"ח סימן רמו סעיף ד: רמו סעיף ד:

לה ז שם סעיף ה:

גליון הש"ס

תום' ד"ה או שטמן וכו' בין שדעתו ליטלו בשבת. עי' לעיל דף מג ע"ב תוס' ד"ה דכ"ע טלטול:

מוסף תוספות

א. דמשמע וכו' דדוקא נתגלה בדיעבד אבל אסור לגלותו על דעת לחזור ולכסותו. ריטב"ם. ב. משמע דר' יוסי היה רבו של רבי. תוס' נדה יד: ד"ה אלמן. וא"כ לא הוה כפוף אלא מפני נשיאותו. תוס' ב"מ, ואין נראה, דא"כ היכי מוכיח דמהבבין זה את זה, וכי בשביל נשיאות לא היה לו לפסוק כרבו. תוס' נדה יד: ד"ה אלמן. ג. (ד)בבחרותו של רבי. תוס' נדה יד: ד"ה אלמן. ד. (ו)בזקנותו, מחמת התלמידים. תוס' נדה יד: ד"ה אלמן. ה. יותר. תוס' נדה יד: ד"ה אלמן. ו. דת"ק אייירי בתוספת ולא במחליף, ונוטל הגלופקרין ומניח הסדינים לאו מוסיף הוא אלא ממעט, דגלופקרין חמין יותר וכו' ונראה. תוס' ב"מ, ז. דלא גלהו לגמרי. תוס' הלס"ג. ח. ומפרש בבכל ענין מותר להחליף, בין להחס בין להקר. תוס' הלס"ג. ט. אלמא במיחם אחר שרי טפי. תוס' לעיל לח: ד"ה פיסא. י. גבי חזדת קדרה. ריטב"ם. יא. [ד]משמע איפכא. תוס' לעיל לח: ד"ה פיסא. יב. אע"פ שמצדדו והכיסוי נופל מאליו, אפ"ה אסיר. תוס' הלס"ג. יג. דאפילו מניח דבר שדעתו ליטלו בשבת ולא להניחו כל השבת חשוב בשבח וכו' אע"פ שבמחכוין כיסה בדבר שאינו ניטל. תוס' לעיל מג: ד"ה דכ"ע (לפי גי' הכ"מ, עיי"ש).

הגהות הב"ח

(א) גמ' מקמי' דשמעיה מר' ישמעאל וכו' לנתר דשמעיה כו': (ב) רש"י ד"ה או שטמן וכו' ואחזנה בדופניה ויגביהנה ויטנה: (ג) תוס' ד"ה מקלת וכו' עלטול כדבי אלעזר בן תלמי:

לעזי רש"י

קו"ט. מעיל.

מוסף רש"י

לא משום כלאים. כלאי הכרם (ערובין עז.). **ולא משום שביעית.** אס שנה שביעית היא (ערובין שם). **ולא משום מעשר.** לחיות בטלה כטנופת זו וכשטולה ילטרך לחזור ולעשר (לקמן קיג.) לו: **נשמע נשרט ונתוסף** ואס היה מוסס למעשר לריך לעשר את תוספת, ליכא למימר לכבי בלא נשרט (ערובין שם). **מותר להרוס את הגזוז.** מיס לוגן ומחמיכה שלא יחמם, להטמינן בחול לוגן בשבת (שבהדרין כד.). **כבר הורה זקן.** כ' יוסי לחולגן בחבירו (שם). **כמה מחבבין זה את זה.** כני אלן ישמלל (שם). **ממלא מקום אבותיו.** חשוב כאבי (שם). **כל שהוא נאכל** כמות שהוא חי. ומ"ש אמו לינני כמות שכן (מו"ק יב.). **אדם חשוב שאני.** יש לו להחמיר על עלמו יותר (שם. ועי' לקמן קמב:) לפי שלמדיס הימנו (כתובות פו.). **אפילו בדבר שאינו מוסיף הבל.** כגון לחל ומוכין (לעיל לד.). הדרן עלך בבה מוטמנין

רבינו חננאל

משום כלאים דלא ירק באילן הוא, ולאו משום שביעית דלאו זריעה היא, וכן משום מעשר וניטלין בשבת דלאו מחובר לקרקע אינון, ועלתא בתיובתא לשמואל. וקי"ל כי הא מתניתא דמותבינא מינה, ש"מ דסליקוסתא אע"ג דלא אדוותה בגומא שרי, וכ"ש סכין דנעיצה בין הנדבך ובין הקנים. וזו הלפת טומנה להתרוכך כגון טמינת פגה בתבן. ממלא קיתון כו'. ואסיקנא מותר להטמין את הצונן אפילו בדבר שדרכו להטמין [כן] הא דאמר רב נחמן לדראי עבדיה אטמין לי את הצונן ואייתי לי חמין דאחים קפילא ארמאה. ואסיקנא אע"ג דקי"ל דשרי להטמין את הצונן וכל הנאכל כמות שהוא חי אין בו משום שבולי גוים, אדם חשוב לא איבעי ליה למיעבד הכי. ת"ר אע"פ שאמרו טומנין בדבר שאינו מוסיף הבל, אבל אם בא להוסיף מוסיף. כיצד ר"ש ב"ג אומר נוטל הסדינין ומניח גלופקרין כו', פשוטה היא.

לא משום כלאים ולא משום שביעית ולא משום מעשר וניטלין בשבת תיובתא: מתני' לא כסהו מבעוד יום לא יכסנו א משתחשך **כסהו ונתגלה מותר לכסותו ממלא את הקיתון ונותן לתחת הכר או תחת הכסת: גמ'** אמר רב יהודה אמר שמואל ב מותר להטמין את הצונן אמר רב יוסף מאי קמ"ל תנינא ממלא אדם קיתון ונותן תחת הכר או תחת הכסת אמר ליה אביי טובא קמ"ל דאי ממתני' הוה אמינא ה"מ דבר שאין דרכו להטמין אבל דבר שדרכו להטמין לא קמ"ל אמר רב הונא ג (אמר רב) אסור להטמין את הצונן והתניא רבי התיר להטמין את הצונן לא קשיא הא מקמיה ד דלישמעיה מר' ישמעאל ברבי יוסי הא לבתר דלישמעי' ה כי הא דיתיב רבי ואמר אסור להטמין את הצונן אמר לפניו רבי ישמעאל ברבי יוסי אבא התיר להטמין את הצונן אמר ו כבר הורה זקן אמר רב פפא ז בא וראה כמה מחבבין זה את זה שאילו ר' יוסי קיים היה כפוף ויושב לפני רבי דהא רבי ישמעאל ברבי יוסי דממלא מקום אבותיו הוה וכפוף ויושב לפני רבי וקאמר כבר הורה זקן אמר ליה רב נחמן לדרו עבדיה אטמין לי צונן ואייתי לי מיא דאחים קפילא ארמאה ח שמע רבי אמי ואיקפד אמר רב יוסף מ"ט איקפד כרבוותיה עביד הדא כרב והדא כשמואל כשמואל דאמר רב יהודה אמר שמואל מותר להטמין את הצונן כרב ט דאמר רב שמואל בר רב יצחק אמר רב י כל שהוא נאכל כמות שהוא חי אין בו משום בשולי נכרים יא (הוא) סבר יב אדם חשוב שאני: יג ת"ר דאע"פ שאמרו אין טומנין אפילו בדבר שאינו מוסיף הבל משחשכה אם בא להוסיף מוסיף כיצד הוא עושה רשב"ג אומר נוטל את הסדינין ומניח את הגלופקרין ומניח את הסדינין וכן היה רשב"ג אומר יד לא אסרו אלא אותו מיחם אבל פינה ממיחם למיחם מותר השתא אקורי קא מקיר לה ארתוחי קא מירתח לה טו טמן וכיסה בדבר הניטל בשבת או טמן בדבר שאינו ניטל בשבת וכיסה בדבר הניטל בשבת הרי זה נוטל ומחזיר טז טמן וכיסה בדבר שאינו ניטל בשבת או שטמן בדבר הניטל בשבת וכיסה בדבר שאינו ניטל בשבת אם היה מגולה מקצתו נוטל ומחזיר ואם לאו אינו**

ממיחם למיחם אבל קיתון של מים לגלי מותר מידי יהא מסור להטמין.

מתוספות רבינו יהודה (מ"ר):

או שטמן בדבר הניטל וכיסה בדבר שאינו ניטל. הקשה נקוטר יפנה בביותיה ויחחזנה בדופניה ויגביהנה ויטנה על לדה כדמתן בפרק נוטל (לקמן קמב:) היכא בין החביות מגביהה כו' ומתרן דהא מוקמינן התם בשכח אבל במיחם נעשה בסיס לבבר התסור וקשה דאי חשיב הכא במיחם אס כן במגולה מקלתה היאך נוטל ומחזיר[ב] מה בין זה לאבן שעל פי החבית דאמרי' במיחם אפי' להטותה על לדה ועוד קשה לר"ת דהא תנן נוער את הכיסוי והן נופלות אפי' אינן בנות נטילה ואי אפשר לנער הכיסוי אלא אס כן יגביהו קלת ור"י מפרש בגון שטמן הקדרה בקופה שבדבר הניטל ולמעלה מן הקדרה מילא כל הקופה בדבר שאינו ניטל שאי אפשר לו להגיע לקדרה אס לא יטלטל דבר שאינו ניטל בידים[מ]: